

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Допускається до захисту

Зав. кафедрі професор Соколовська Т.В.
(підпис)
«04» *листопада* 2022 року *[підпис]*

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНИХ
ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ (НА МАТЕРІАЛАХ ВІДДІЛУ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ
УПРАВЛІННЯ СПРАВАМИ АПАРАТУ ВРУ, М. КИЇВ)**

Виконав: Миколюк Б.Ю.

[підпис]
підпис

Керівник: к.е.н., доцент Поліщук С.П.

[підпис]
підпис

Рецензент: к.е.н., доцент Артимонова І.В.

[підпис]
підпис

Я, Миколюк Богдан Юрійович, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2022

АНОТАЦІЯ

Миколок Богдан Юрійович: УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ (НА МАТЕРІАЛАХ ВІДДІЛУ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ УПРАВЛІННЯ СПРАВАМИ АПАРАТУ ВРУ, М. КИЇВ)

Досліджено теоретико-методичні засади державного регулювання публічних закупівель, систематизовано й узагальнено відомості щодо його удосконалення в умовах євроінтеграційних процесів; проаналізовано сучасний стан та реалізацію політики публічних закупівель в Україні; оцінено ефективність роботи електронної системи та вплив війни на організацію публічних закупівель; вивчено європейські моделі організації процесу закупівель та шляхи удосконалення інституційного забезпечення цього процесу в умовах євроінтеграції та його професіоналізація .

Використано методичні підходи, методи: тематико-хронологічний метод, який передбачає дослідження еволюції публічних закупівель з урахуванням множини рівнів і секторів економічного розвитку України. Також було використано порівняльний метод при визначенні пріоритетів розвитку політики публічних закупівель. Для виявлення перспектив розвитку сфери публічних закупівель в умовах європейської інтеграції України використовувався аналітико-прогностичний метод.

Виявлено, недосконалість законодавчої бази, що регулює процес публічних закупівель.

Зроблено висновок, що є нагальна потреба у вдосконаленні Закону про публічні закупівлі, та у запровадженні щорічних перевірок аудиторськими службами розпорядників державних коштів на доцільність закупівлі і не тільки.

Одержані результати можуть бути використані можуть бути використані у практичній діяльності з підготовки монографій, наукових статей, посібників та навчальних матеріалів у сфері еволюції інституту публічних закупівель в Україні

Кваліфікаційна робота магістра містить 85 сторінок, 3 рисунка, список використаних джерел із 60 найменувань, 2 додатка.

Ключові слова: публічні закупівлі, механізми державного регулювання, професіоналізація , інституційне забезпечення, європейські моделі.

ANNOTATION

Mykoliuk Bohdan Yuriyovych: IMPROVEMENT OF STATE REGULATION OF PUBLIC PROCUREMENT IN UKRAINE UNDER THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES (based on the materials of the public procurement department of the Administration of Affairs of the VRU Apparatus, Kyiv)

The theoretical and methodological principles of state regulation of public procurement were studied, information on its improvement in the conditions of European integration processes was systematized and summarized, the current state and implementation of public procurement policy in Ukraine is analyzed; the effectiveness of the electronic system and the impact of the war on the organization of public procurement were evaluated; studied the European models of the organization of the procurement process and ways of improving the institutional support of this process in the conditions of European integration and its professionalization.

Methodical approaches, methods were used: the thematic and chronological method, which involves the study of the evolution of public procurement taking into account the multitude of levels and sectors of the economic development of Ukraine. A comparative method was also used in determining the priorities of public procurement policy development. Analytical and prognostic method was used to identify prospects for the development of public procurement in the conditions of European integration of Ukraine.

The imperfection of the legislative framework regulating the process of public procurement was revealed.

It was concluded that there is an urgent need to improve the Law on Public Procurement and to introduce annual audits by the audit services of managers of public funds for the appropriateness of procurement and not only that.

The obtained results can be used can be used in practical activities for the preparation of monographs, scientific articles, manuals and educational materials in the field of evolution of the public procurement institute in Ukraine

The master's qualification work contains 86 pages, 3 figures, a list of used sources of 60 names, 2 appendices.

Keywords: public procurement, mechanisms of state regulation, professionalization, institutional support, European models.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	8
1.1 Публічні закупівлі, їх специфіка як об'єкту державного регулювання	8
1.2. Механізми державного регулювання публічних закупівель	12
1.3. Публічні та приватні інтереси при здійсненні публічних закупівель	15
Висновки до розділу 1.	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ	25
2.1 Сучасний стан, організація та тенденції розвитку публічних закупівель в Україні	25
2.2. Оцінка ефективності роботи електронної системи «Prozorro»	34
2.3. Вплив війни на організацію публічних закупівель відділу публічних закупівель Управління справами Апарату Верховної Ради України	38
Висновки до розділу 2.	44
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ	46
3.1. Європейські моделі організації публічних закупівель	46
3.2. Удосконалення інституційного забезпечення публічних закупівель в Україні в умовах євроінтеграції	53
3.3. Професіоналізація сфери публічних закупівель	59
Висновки до розділу 3.	68
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	70
СПИСОК ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ	75
ДОДАТКИ	82

СПИСОК ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Богач Ю. А., Овсянюк-Бердадіна О. Ф. Інституційні проблеми державних закупівель у системі функціонування державного сектору. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2009. № 7. С.100-104.
2. Борсук Н. Я. Проблемні питання кваліфікації дій замовників конкурсних процедур. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 3. С. 90-94.
3. Бровдій А. М. Організація публічних закупівель : навч. посіб. / А. М. Бровдій ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 183 с.
4. Влялько І. В. Правове регулювання державних закупівель в ЄС : дис... канд. юрид. наук: 12.00.11. Київ, 2009. 219 с.
5. Галушак М. Державні закупівлі в Україні: теоретичні аспекти та практичні проблеми. *Галицький економічний вісник*. 2011. № 1 (30). С.43-53.
6. Галушак М., Пиндус Т. Практичні проблеми, породжені недосконалістю законодавчого регулювання закупівель за державні кошти в Україні. *Галицький економічний вісник*. 2012. № 2 (35). С.41-52.
7. Голуб Ю. О. Удосконалення контрольно-ревізійної роботи у сфері державних закупівель. *Управління розвитком*. 2012. № 7 (128). С.42-43.
8. Денисюк С. Ф. Організація громадського контролю у сфері забезпечення правоохоронними органами громадського порядку. *Форум права*. 2009. №2. С. 102-107.
9. Депутати хочуть посилити кваліфікаційні критерії для учасників держзакупівель. URL :www.protorgi.info/ua/accent/2012/02/art0702076.html (дата звернення: 17.10.2022).
10. Дроздова Н. Г. Державна політика у сфері державних закупівель: стан та перспективи реалізації. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2010. № 6. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/tppd/2010-6/zmist/R_5/Drozдова.pdf (дата звернення: 17.10.2022).

11. Загальні положення про Prozorro. URL: <https://e-tender.ua/training-tenders/teoriya-zakupivel-3/zagalni-polozhennya-pro-prozorro-5> (дата звернення: 17.10.2022).
12. Зубар В. В. Формування механізму управління системою держаних закупівель в Україні : дис. . канд. наук з держ. управління: 25.00.02. Харків, 2010. 222 с.
13. Квач В. Ю., Афанасієв Р. В. Загальнотеоретичні положення про публічні закупівлі: поняття та призначення. *Молодий учений*. 2017. № 11 (51). С. 884-887.
14. Кожух М. С. Господарсько-правове забезпечення реалізації державної продовольчої політики : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. Донецьк, 2014. 18 с.
15. Кожух М. С. Способи державної закупівлі продовольчої продукції. URL: <http://bnc.in.ua/publikatsiji/inshi-publikatsiji/411-sposobi-derzhavnoji-zakupivli-prodovolchoji-produktsiji.html> (дата звернення: 17.10.2022).
16. Криміналістична тактика і методика виявлення та розслідування злочинів, що вчиняються під час здійснення публічних закупівель у сфері охорони здоров'я : монографія / В. Л. Ортинський [та ін.] ; за наук. ред. д-ра юрид. наук В. Л. Ортинського ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. 299 с.
17. Критенко О. О. Теоретичні підходи до визначення поняття «державні закупівлі». *Вісник Академії митної служби України*. Сер.: Державне управління. 2014. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamcudu_2014_1_5.pdf (дата звернення: 17.10.2022).
18. Кулак О. П. Механізми забезпечення розвитку системи державних закупівель в Україні : дис. ... канд. наук з держ. управління: 25.00.02. Запоріжжя, 2013. 205 с.
19. Кушнір С.М. Класифікація правових засобів громадського контролю в механізмі правового регулювання. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 3. С. 13-18.

20. Малолітнева В. К. Господарсько-правовий інститут публічних закупівель : монографія / В. К. Малолітнева ; НАН України, Держ. установа «Ін-т екон.-прав. дослідж. ім. В. К. Макутова НАН України». Київ : Ін-т екон.-прав. дослідж. ім. В. К. Макутова НАН України, 2020. 411 с.
21. Мельников О. С. Особливості публічних закупівель як об'єкта державного регулювання економіки. *Теорія та практика державного управління*. 2016. № 1(52). С. 129-135.
22. Мельников О. С. Удосконалення процедури проведення попередньої кваліфікації учасників торгів при здійсненні державних закупівель. *Державне будівництво*. 2010. № 2. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=DeVu_2010_2_12 (дата звернення: 17.10.2022).
23. Міщенко Р. І. Формування ефективних механізмів публічних закупівель в сучасних геоекономічних умовах : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Міщенко Роман Іванович ; Нац. ун-т «Чернігів. Політехніка». Чернігів, 2021. 20 с.
24. Морозов В. В. Аналіз використання критеріїв та методик оцінки тендерних пропозицій в сучасній практиці управління міжнародними проектами. *Управління проектами та розвиток виробництва*. 2005. № 1. С. 26-32.
25. Музичук О. М. Проблеми розвитку громадянського контролю за діяльністю органів внутрішніх справ. *Форум права*. 2007. № 2. С.158-163
26. Нестругіна І. М. Організаційно-правовий механізм державного фінансового контролю у сфері державних закупівель. *Теорія та практика державного управління*. 2011. № 1 (32). URL: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Trpdu/2011_4/doc/1/05.pdf (дата звернення: 17.10.2022).
27. Нижній Т. В. Публічні закупівлі у системі електронного урядування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 10/2017. С. 110-113.

28. Новаковець В. М. Фінансово-правова природа відносин у сфері державних закупівель. *Митна справа*. 2011. №4(76). Частина 2. С.128-136.
29. Новаковець В.М. Фінансово-правовий механізм регулювання державних закупівель: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2012. 22 с.
30. Оголошення про проведення. URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2018-08-22-000835-a> (дата звернення: 17.10.2022).
31. Олефір А. О. Господарсько-правове забезпечення державних закупівель у сфері охорони здоров'я: теоретичні та практичні аспекти. монографія. Харків: Юрайт, 2012. 456 с.
32. Паппас С. Політика ЄС у сфері державних закупівель. Київ. 2005, 121 с.
33. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз публічних закупівель: методичні та практичні аспекти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія - «Економіка»*. 2017. № 7(35). С. 65-71.
34. Петруненко Я. Рамкова угода як форма договору про закупівлю товарів, робіт і послуг з а державні кошти. *Юридична Україна*. 2015. № 7-8. С. 6270.
35. Петруненко Я.В. Господарсько-правові основи державних закупівель в Україні: дис... канд. юрид. наук: 12.00.04. Одеса, 2013. 215 с.
36. Письменна М. С. Державний аудит та аналіз публічних закупівель: теорія, методологія та практика : монографія / Житомир. держ. технол. ун-т. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 451 с.
37. Письменна М. Реалізація принципів прозорості та підзвітності в умовах ризик-орієнтованого аудиту електронної системи закупівель. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Серія: економіка, управління та адміністрування. 2017. № 3 (81). С. 17-24.
38. Поєдинок В. В. Правове регулювання інвестиційної діяльності: теоретичні проблеми : монографія. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект- Поліграф», 2013. 480 с.
39. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

40. Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та інших законів щодо вдосконалення системи оскарження публічних закупівель: Закон України від 03.06.2021 р. № 1530- IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1530-IX#Text> (дата звернення: 17.10.2022).
41. Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та інших законів України щодо удосконалення здійснення публічних закупівель: Проект закону. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ada5cc64-4a23-4cf0-996e-2e466cfecd0e&title=ProektZakonuUkrainiproVnesenniaZminDoZakonuUkrainiproPublichniZakupivliTaInshikhZakonivUkrainiSchodoUdoskonalenniaZdiisnenniaPublichnikhZakupivel> (дата звернення: 17.10.2022).
42. Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо закупівлі юридичних послуг Національним банком України»: Закон України від 19.10.2021 р. № 1812-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1812-IX#Text> (дата звернення: 17.10.2022).
43. Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо посилення державного фінансового контролю: Проект Закону України від 19.11.2021 № 6331. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73250 (дата звернення: 17.10.2022).
44. Про державну підтримку малого підприємництва : Закон України від 19.10.2000 р. 2063-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2063-14> (дата звернення: 17.10.2022).
45. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. №922-VIII. Дата оновлення: 27.01.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> (дата звернення: 17.10.2022).
46. Про реалізацію пілотного проекту з організації діяльності централізованої закупівельної організації: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 р. № 928. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/928-2016-%D0%BF> (дата звернення: 17.10.2022).

47. Публічні закупівлі : навч. посіб. / [уклад. Е. О. Юрій та ін.] ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича: Рута, 2020. 199 с.
48. Севостьянова Г. С. Державне регулювання публічних закупівель в умовах євроінтеграційних процесів : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / Севостьянова Ганна Сергіївна ; НАН України, Н.-д. центр індустр. проблем розвитку. Харків, 2021. 20 с.
49. Сидоренко О. А. Державна політика регулювання ринку зерна в Україні та наслідки її впровадження. *Вісник Донецького національного університету*, Серія В: Економіка і право. 2011. Спецвипуск. Том 2. С.88-91.
50. Смирчинський В. Про використання логістичних підходів в системі закупівель за державні кошти. *Вісник ТНЕУ*. 2008. № 1. С.37-42.
51. Сошников А. О. Деякі питання удосконалення порядку документального підтвердження наявності досвіду виконання аналогічних договорів при здійсненні державних закупівель. Актуальні проблеми юридичної науки і практики: тези доп. та наук. повід. II всеук. наук. -практ. конф. (м. Харків, 10-11 грудня 2012 р.). Харків: Нац. ун-т «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого», 2012. С. 150-151.
52. Сошников А. О. Окремі питання необхідності запровадження реєстру постачальників у сфері державних закупівель у комунальному секторі економіки. *Новітні наукові дослідження держави і права - 2012*: зб. наук. праць за матеріалами Міжнар. наук. Інтернет-конф. (м. Миколаїв, 20 березня 2012 р.). Миколаїв: Іліон, 2012. С. 208-210
53. Сошников А. О. Теоретичні засади здійснення публічних закупівель. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 3. С. 221-225.
54. Тополенко Н. М., Мартинюк О. М. Проблеми та особливості реформування процедур публічних закупівель в державних підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія Економічні науки. 2016. Вип. 18. Ч.2. С. 31-35.
55. Фалко Ю. Удосконалення управління системою державних закупівель в

- умовах модернізації економіки України. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2012. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadu_2012_3_20.pdf.
- 56.Ференц А. Аудитори все частіше програють у судах: Моніторинговий портал громадського контролю за публічними закупівлями Dozorro. URL: <https://dozorro.org/blog/auditori-vse-chastishe-prograyut-u-sudah> (дата звернення: 17.10.2022).
- 57.Фіц О. Ю. Сучасний стан планування державних закупівель. *Держава та регіони*. Серія: Право та державне управління. 2012. № 2. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Ptdu/2012_2/files/PD212_35.pdf (дата звернення: 17.10.2022)
- 58.Хусаїнова К. Ю. До питання про особливості методу правового регулювання відносин у сфері державних закупівель. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 1. С. 117-124.
- 59.Щербина В. С. Господарське право. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 640 с.
- 60.Яременко С., Шатковський О. Коментарі до законодавства України про державні закупівлі. URL: <http://www.mvk.if.ua/uploads/files/dz210415-5.pdf> (дата звернення: 17.10.2022).